

Turbucz Dávid (MTA BTK Történettudományi Intézet)

A Horthy-kultusz és a háborús propaganda

A Horthy-kultusz – rendszerstabilizációs okokból – 1938–1943 között érte el a csúcspontját. Ez a (közelgő) háborúval, az európai hatalmi átrendeződéssel és a magyar szélsőjobboldali pártok, mozgalmak erősödő befolyásával magyarázható. Előadásomban azt vizsgálom, hogy a kormányzó kultuszára, így a vezérkép tartalmára, milyen hatással volt a II. világháború. Ebből a szempontból elkülöníthető egymástól az 1939 és 1941, illetve az 1941 és 1944 közötti időszak. 1941 előtt a propaganda az országot a háborútól megóvni képes vezérként méltatta a kormányzót. A hadba lépés után azonban már a háborús propaganda részévé vált a kormányzó kultusza. Így felerősödött a vezérkép antikommunista tartalma. A Horthy-kép kiegészítő üzeneteként az állampolgároktól elvárt magatartásformák is jóval hangsúlyosabbá váltak, így különösképpen a kötelességteljesítés és az önfeláldozás. Horthy István halálát követően ezen a téren is a kormányzói család volt a követendő példa. Külön fejezetét alkotja e témának a megszállás időszaka. Miután a kormányzó nem mondott le, vezérkultusza továbbra is eleget tett az ország és a megszállók háborús erőfeszítéseit igazoló funkciójának. A háborús időszak nem hagyta érintetlenül az ország első emberének imázsát.